

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/126823,Konferencja-naukowa-online-Rok-1920-na-Gornym-Slasku-Gliwice-911-grudnia-2020.html>
01.03.2026, 01:30

[illegible]

Konferencja naukowa online „Rok 1920 na Górnym Śląsku” – Gliwice, 9-11 grudnia 2020

08.12.2020

Rok 1920 rozpoczął się istotnymi dla Górnego Śląska wydarzeniami. 10 stycznia został ratyfikowany i wszedł w życie traktat wersalski. Jego artykuł 88 stanowił o przeprowadzeniu plebiscytu, w którym mieszkańcy mieli wypowiedzieć się, czy chcą przyłączenia regionu do Polski, czy pozostania w Niemczech. Ruszyły przygotowania. Niemiecka administracja państwowa oraz siły wojskowe zostały wycofane z wytyczonego w traktacie obszaru plebiscytowego. Władzę zwierzchnią objęła rezydująca w Opolu Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa Górnego Śląska. Jej zbrojnym ramieniem był kontyngent wojskowy złożony z oddziałów francuskich, włoskich, a później także brytyjskich. Utworzone zostały komisariaty plebiscytowe – polski i niemiecki, zaczęła działać machina propagandowa zabiegająca o głosy Górnoszlązaków. Dodatkowo sytuację komplikowały czechosłowackie roszczenia wobec części Ziemi Raciborskiej (Ziemi Hulczyńskiej).

Toczące się wówczas procesy i wydarzenia im towarzyszące często miały dramatyczny przebieg. To czas politycznego wrzenia, gospodarczego i ekonomicznego kryzysu, niepokojów społecznych i powszechnego terroru oraz bandytyzmu, których geneza sięga roku 1918, a nawet wcześniejszych lat. Absorbowały one zarówno polską, jak i niemiecką, ale też i światową opinię publiczną. To moment, w którym region stanął w centrum jej uwagi. Będą one tematem tegorocznej konferencji naukowej, zorganizowanej w ich stulecie przez Muzeum w Gliwicach oraz Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Katowicach i Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN w Katowicach pod tytułem „Rok 1920 na Górnym Śląsku”.

Ze względu na sytuację epidemiologiczną, w trosce o bezpieczeństwo prelegentów, jak i odbiorców, wystąpienia uczestników zostaną upublicznione w sieci internetowej w trzech blokach w dniach od 9 do 11 grudnia 2020 r. o godz. 18.00. Link zostanie zamieszczony na stronie Muzeum w Gliwicach oraz Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach. Transmisja na [kanale Muzeum w Gliwicach na YouTube](#).

Program konferencji:

9 grudnia 2020 r.

- Otwarcie konferencji
- Michał Miwa-Młot (OBEN IPN w Katowicach) – Prasa polska wobec wydarzeń na Górnym Śląsku w 1920 r.
- Ryszard Mozgol (OBEN IPN w Katowicach) – „Jesteśmy tu tylko po to, aby utrzymać porządek...” Górnoszląski sierpień 1920 r. w opiniach prasy francuskiej. Przyczynek do zagadnienia.
- dr Bernard Linek (Instytut Śląski w Opolu) – W oczekiwaniu na Międzysojuszniczą Komisję Rządzącą i Plebiscytową. Niemcy wobec Górnego Śląska na przełomie 1919 i 1920 r.
- dr Sebastian Rosenbaum (OBBH IPN w Katowicach) – Sytuacja na Górnym Śląsku w roku 1920 w świetle raportów instytucji niemieckich.
- dr Mirosław Węcki (OBBH IPN w Katowicach/Uniwersytet Śląski w Katowicach) – Ewangelicy na Górnym Śląsku w czasie plebiscytu i powstań.

10 grudnia 2020 r.

- Zbigniew Gołasz (Muzeum w Gliwicach) – Wojska okupacyjne w Gliwicach 1920-1922. Wybrane aspekty.
- Aleksandra Korol-Chudy (OBEN IPN w Katowicach) – Obchody rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja na Górnym Śląsku w 1920 r. jako manifestacja żywiołu polskiego.
- dr Krzysztof Gwóźdź (Muzeum w Tarnowskich Górach) – Narastanie konfliktu. Sytuacja w powiecie tarnogórskim przed sierpniem 1920 r.

- Rafał Ludwikowski (Muzeum w Tarnowskich Górach) – Przebieg II powstania śląskiego w powiecie tarnogórskim.
- dr hab. Grzegorz Bęblik (IPN w Katowicach) – Mikołów w czasie II powstania śląskiego.

11 grudnia 2020 r.

- dr Janusz Mikitin (AWF im. J. Kukuczki w Katowicach) – „Szczерze i lojalnie służyć Komisji Rządzącej i Plebiscytowej”. Policja Plebiscytowa Górnego Śląska APO.
- dr hab. Piotr Pałys (Instytut Śląski w Opolu) – Problem hulczyński po I wojnie światowej.
- dr Dawid Keller (Muzeum w Chorzowie) – Wydział Kolei i Poczty Polskiego Komisariatu Plebiscytowego - organizacja i funkcjonowanie.
- Andrzej Albiniak (Janów Lubelski) – Udział duchownych i studentów lubelskich w wydarzeniach górnośląskich w 1920 r.
- Matthias Lempart – Ruhe vor dem Sturm? Ein Beitrag zu Biografien bekannter Freikorpsführer im Jahr 1920 und zur Vorgeschichte der Oberschlesienkämpfe 1921. / Cisza przed burzą? Przyczynek do biografii znanych dowódców freikorpsów w 1920 r. i prehistorii walk na Górnym Śląsku w 1921 r.
- Zamknięcie konferencji.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)